

Peccata minuta

En terra estranya

JOAN
Ollé

He d'agrair al nacionalisme català que m'acostés a l'art del flamenc. Tot va començar quan vaig proposar per a l'acte institucional de l'11 de Setembre del Parc de la Ciutadella –que he dirigit en les seves últimes edicions– homenatjar la *baillora* barcelonina **Carmen Amaya** en el 50 aniversari de la seva mort. Malgrat que el senyor **Miquel Calçada**, comissari del tricentenari del 1714, va opinar reiteradament que la gitana no pinta

va res en aquella celebració, el bon criteri va triomfar en les més altes instàncies, evitant així el ridícul nacional.

¿Qui podria ballar-li a la del Somorrostro? La clau me la va proporcionar **Xavier Antich**: la nostra comuna amiga **Eva Vila** acabava de rodar la preciosa pel·lícula *Bajarí* (Barcelona, en caló), protagonitzada per **Karime Amaya**, reneboda de la que un dia va ser rebuda amb tots els honors a la Casa Blanca del president **Roosevelt**. Vam anar amb **Eva** al *tablado* El Cordobés, baixant la Rambla a mà dreta, que regenta **Luis Adame**, i allà, després de veure l'excel·lent espectacle *Con Carmen Amaya en la memoria*, **Karime** va acceptar participar en la Diada ballant les seves *Alegrías de pantalón*. Ni un

xiulet a la Ciutadella (com van patir anteriorment **Serrat**, **Mayte Martín** o **Noa**) i sí molts *olé*s i aplaudiments quan els *palmeros*, *cantaores*, guitaristes i *baillora* van compartir escenari amb **Espriu** i **Bernat Metge**.

He tornat amb freqüència a El Cordobés, sempre convidat per **Luis**, gran persona i profund coneixedor del gènere, que dedica el seu temps, coneixements i diners a tirar endavant l'Academia de las Artes y Ciencias del Flamenco, aquella manera diferent de sentir la vida que **Federico García Lorca** va presentar en societat en la benpensant Granada dels anys 20.

I malgrat que el públic majoritari d'El Cordobés siguin turistes àvids de paella, sangria i taloneig, aquest *tablao* està unànimement

considerat el millor del món i allà recalen i se senten com a casa tots els grans quan passen per Barcelona. Allà he vist ballar **Pastora Galván**, **Karime**, **José Maya**; allà hi ha **David Cerreduela**, que sempre va acompanyar **Enrique Morente**; allà es trenca en cant la gran **Tana**, per a qui **Paco de Lucía** va tocar a la pel·lícula *Flamenco*, de **Carlos Saura**.

Abans d'ahir, dijous, vam tenir notícia de la mort del mestre **Paco**, el de la **Lucía**. Aquell mateix dia al Teatre Nacional de Catalunya es presentava l'obra *Doña Rosita la soltera*, de **García Lorca**, estrenada al Teatre Principal de la Rambla, a dos passos del *tablao*, el 1935. Si volen tallar una flor de foc a la memòria del guitarrista d'Algesires o del poeta amic dels gitanos, passin-se alguna nit per El Cordobés, potser el secret cultural més ben guardat de Barcelona, en terra estranya. ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA
Espinàs

El març no és per a la mort

Ja som al mes de març. «Com passa el temps», deien els avis. El temps, objectivament, passa igual per a tothom, joves i vells. Però una cosa és que passi i una cosa que en siguem conscients.

Cada vegada que arriba el mes de març jo no tinc cap més remei que adonar-me que el temps passa. Perquè vaig néixer un 7 de març i el meu sant és el 19 de març. És cert que quan era jove –i no cal dir nen– aquells dies no passaven per alt a la família. Em sembla que, en general, aquestes commemoracions s'han anat diluint.

No em fa feliç que Mart –que és d'on prové el nom de *març*,– sigui el déu de la guerra, i el temps de fer-la era des del març fins a l'octubre. D'altra banda, ens hem inventat els marcians, uns personatges extraterrestres que en les pel·lícules eren els nostres enemics. És més agradable pensar que el 21 de març arriba la primavera, l'època florida, optimista, que l'agricultura recla-

En la contemplació del renéixer anual hauré d'acceptar què signifiquen per a mi 87 primaveres

ma per poder continuar el cicle de la vida, que sempre és renovada. Temps de renaixença, temps –si el temps no desvarieja– de la tebior, de la campanya amiga. És el moment en què la vida terrícola es rejuveneix. I en la contemplació d'aquesta vitalitat hauré de recordar i hauré d'acceptar què signifiquen per a mi vuitanta-set primaveres.

Segons sembla, al segle XIV ja es deia aquella frase que «una flor no fa primavera». És també, doncs, un temps marcat per la incertesa, que pot acabar traint la confiança. Penso en tots aquells nois d'edat primaveral que van haver d'agafar un fusell, aquell 1936, per anar a defensar Catalunya en unes precàries trinxeres. La joventut és la primavera, i la primavera, quan tot està renaixent, no pot ser un tema de mort. Si no m'equivoco, va ser **Joan Sales** qui va escriure, en record dels nois que van morir al front d'Aragó durant la guerra civil: «begueren d'un sol glop totes les primaveres». ≡

ELS DISSABTES, CIÈNCIA

La investigació, motor econòmic

Falta més traducció dels nostres excel·lents descobriments en productes comercials

MANEL

Esteller

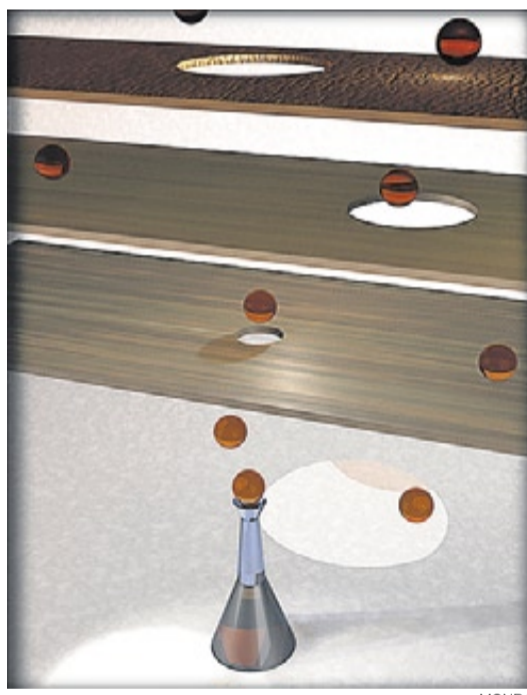
Es científics fem descobriments, o com a mínim ho intentem. Durant la nostra època universitària, un cop llicenciats fent la tesi doctoral i, fins i tot durant la investigació postdoctoral, estem molt centrats en la nostra recerca i ni se'ns acut que pot anar associada a un benefici econòmic. Paraules com *proprietat intel·lectual* ens sonen al llibre 1984, de **George Orwell**, o a coses estranyes que memoritzen els advocats. De cop, un dia, ets el cap d'un laboratori i entra per la porta un gestor i et diu que la institució a la qual pertany ha de «rendibilitzar» els seus investigadors i pensar en l'explotació comercial de les teves troballes. Te'l mires encuriosit, com si pertanyés a un altre planeta. I a partir d'aquí busques punts d'acord. Perquè ni tota la ciència pura és necessàriament bona ni tot allò que porti el segell de «possible comercialització» ha estat gestat al ventre de Beelzebud. La investigació, a més a més, a d'aportar un coneixement necessari per fer avançar la nostra societat, i també en pot ser un motor econòmic.

A CATALUNYA es fa una investigació de gran qualitat gràcies a l'aposta decidida de la Generalitat, una decisió que ha tingut el suport de tots els diferents partits polítics i coalicions que hi han anat passant. Un altre exemple que quan els catalans decidim fer una cosa tots junts som difícils d'aturar. Però el que falta és més

traducció dels excel·lents descobriments que es fan en un destí final d'empresa i indústria. És a dir, donar una sortida comercial a la troballa acadèmica. En aquest sentit no ens podem comparar amb països de volum i producció científica similars al nostre, com Holanda i Israel. Des d'Europa s'estan donant algunes ajudes per facilitar aquesta transferència tecnològica com són les convocatòries de *prova de concepte* del Consell Europeu de Recerca. Exemples d'això són la modificació de bacteris per lluitar contra determinades malalties respiratòries (**Centre de Regulació Genòmica**)

o utilitzar nanotecnologia per a una depilació millor (Institut de Ciències Fotòniques). I que de tot hi ha d'haver a la vinya del Senyor!

Quan des del descobriment volem arribar al consumidor final, ens trobem davant d'un procés llarg i complicat que necessita un suport públic i privat important. El primer pas suposa patentar el descobriment. Això no vol dir evitar-ne l'ús, sinó al contrari: precisament podem gaudir de tantes coses en l'anomenada societat del benestar perquè algú les va patentar abans. Ara bé, molts centres de recerca i investigadors cauen en la *patentitis* o malaltia d'inflamació de les patents. És a dir, comencen a patentar qualsevol tonteria que els passa pel cap amb l'associat dispendi de recursos humans i financers. Sols s'hauria de patentar allò que tingui una bona oportunitat de ser llicenci-

MONRA

at (*licensing*). ¡Quina altra bella paraula! Vull dir patentar sols aquelles coses per les quals, després d'haver-les vist de forma resumida i confidencial, una empresa, indústria o inversor hi ha demostrat un interès, i per tant, està disposat a posar-hi diners per tirar la invenció endavant. En aquests passos es necessiten bons investigadors, rigorosos i amb paciència per entendre el món dels legalismes i la xerrameca administrativa amb les seves demores temporals. Però també necessitem urgentment formar bons professionals per a les oficines de transferència tecnològica (OTRI) i establir aliances amb les bones escoles de negocis de Barcelona per ajudar en aquest procés.

SI SOU OPTIMISTES com jo, potser creureu que ara, una vegada tenim un descobriment lli-

ciat, serà tot bufar i fer ampolles. Doncs no. Precisament és justament al contrari. La darrera etapa fins a la seva aplicació pràctica i posterior comercialització és coneguda entre la gent implicada com la *vall de la mort*. El lloc on van a morir totes les invencions i els descobriments que en un primer moment semblaven tan prometedors. Es requereix ara una gran inversió econòmica per al desenvolupament del producte, és necessari estudiar el mercat, competir amb altres invencions d'usos similars i, si es tracta d'un producte biomèdic, recursos per fer els grans estudis de validació clínica que poden requerir milions d'euros. Aquí es necessitaran els anomenats *àngels financers* (més d'un els anomenarà dimonis, tampoc n'hi ha per tant, ¡home!) i la irrupció de diners provinents del capital risc. I no estaria malament rebre ajudes públiques per impulsar aquests aventurers. I un cop el producte ja està preparat i a punt per vendre'l, llavors els ho deixem als nois i noies de màrqueting, que ja prou mala fama arrosseguen a la seva pobra esquena.

No obstant, no hem de defallir. Des de l'esfera pública, algunes agències, com per exemple Biotocat, ajuden en aquest procés, i hi ha hivernacles per a les petites empreses derivades dels grups científics, com per exemple les anomenades bioincubadores. La metàfora és ben clara: la transferència tecnològica és un nadó fràgil. Però aquest nadó potser algun dia serà capaç d'alimentar tota una generació de catalans. ≡

Metge. Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge.